

DEEPAK
CHOPRA

GOD

Openbaring in 10 verhalen

DEEPAK
CHOPRA
GOD

Openbaring in 10 verhalen

INHOUD

Proloog 7

1 Job:

‘Ik ben de Heer uw God’ (Bijbelse tijd) 11

2 Socrates:

‘Ken uzelf’ (470-399 v.C.) 37

3 Paulus:

‘Ik ben het licht van de wereld’ (4 v.C.-64 n.C.) 67

4 Shankara:

‘Het leven is een droom’ (700-750) 93

5 Rumi:

‘Ga met mij mee, mijn lief’ (1207-1273) 121

6 Juliana van Norwich:

‘Alles zal goedkomen’ (1342-1416) 149

7 Giordano Bruno:

‘Alles is licht’ (1548-1600) 175

8 Anne Hutchinson

‘De geest is perfect in elke gelovige’ (1591-1643) 194

9 Baäl Sjem Tov:

‘Te leven is God te dienen’ (1700-1760) 225

10 Rabindranath Tagore:
'Ik ben het eindeloze mysterie' (1861-1941) 249

Epiloog: 'Bent u daar?' 279

PROLOOG

Zoals een auto die twee sturen heeft, wordt de wereld geleid door twee krachten, de spirituele en de wereldlijke, die met elkaar strijden om de controle. De wereldlijke heeft tegenwoordig de overhand, maar vele eeuwen lang lag de macht bij de spiritualiteit. Zieners konden de toekomst net zo goed vormgeven als koningen, vaak beter. Een koning werd gezalfd door God, maar zieners werden door God bezocht. Zij hoorden Zijn boodschap zelf voordat ze de mensen vertelden wat God van hen wilde.

Ik raakte gefascineerd door de verwarrende toestand waarin zieners zichzelf geplaatst zien. Zeer weinigen vroegen om deze macht om andere mensen te beïnvloeden. God rukte ze uit hun gemakkelijke dagelijkse leven en leidde ze ergens heen. De stem die ze in hun hoofd hoorden was niet hun eigen stem, maar hij was goddelijk geïnspireerd. Hoe was dat? Aan de ene kant moet het beangstigend zijn geweest. In een wereld waarin martelaren aan de leeuwen werden gevoerd, heiligen als staatsvijanden werden gekruisigd en oude religies angstvallig werden bewaakt, kon de stem van God een doodvonnis betekenen. Aan de andere kant was het ervaren van het goddelijke iets extatisch, iets wat werd ervaren door mystieke dichters in elke cultuur, die op zoek waren naar het goddelijke. Die mengeling van opwinding en kwelling werd de inspiratie van dit boek.

‘God’ is een lege term, tenzij die wordt ingevuld door de openbaringen van de heiligen, profeten en mystici. Zij zijn er om de zaden van spiritualiteit te planten als directe ervaring, in plaats van iets ongrijpbaars van hoop en geloof. Toch zou niemand kunnen zeggen dat God in één vaste vorm werd geopenbaard en één vaste boodschap overbracht – integendeel. Openbaringen kunnen tegelijk goddelijk zijn en elkaar tegenspreken.

Waarom zegt God niet gewoon wat Hij/Zij op Zijn/Haar hart

heeft en verspreidt Hij/Zij dit niet onder alle mensen? De tegenspraak in heilige boodschappen ontstond door onze eigen beperkingen. Laten we ervan uitgaan dat God oneindig is. Ons brein is niet toegerust om het oneindige waar te nemen. We nemen waar wat we bereid zijn te zien en te kennen. Oneindigheid openbaart zichzelf in stukjes en beetjes, op maat gemaakt voor elke samenleving, tijd en denkwijze. Wij noemen vluchtige indrukken van een hogere werkelijkheid God, zoals het zien van een figuur in *Het laatste avondmaal* van Da Vinci. Een vluchtige indruk vervult ons met verwondering, maar we zien het geheel daardoor niet.

Dat in aanmerking genomen heb ik dit boek tot een meditatie over God in onszelf gemaakt. Slechts de helft is fictie, gewijd aan tien visionairs die werden vervuld door de woorden die God tegen hen sprak. De andere helft bestaat uit bespiegelingen over wat God bedoelde toen hij deze wijzen, zieners, profeten en dichters uitkoos. De boodschap was niet elke keer dezelfde – Job in het Oude Testament hoorde iets heel anders dan wat Paulus in het Nieuwe Testament hoorde – en toch is er een patroon.

God ontwikkelt zich. Daarom blijft Hij spreken. Het feit alleen al dat God overschakelt van ‘Hij’ naar ‘Zij’ en ‘Het’ en iets daar tussenin laat zien hoe veranderlijk de goddelijke aanwezigheid is. Maar te zeggen dat God zich ontwikkelt, impliceert dat Hij begon in een onrijp stadium en vervolgens tot volle wasdom kwam, terwijl elk geloof stelt dat God in het begin al oneindig is. Wat zich eigenlijk ontwikkelde, was het menselijk begrip. Duizenden jaren lang, misschien wel zo ver terug als de holbewoners, bezat het menselijk brein de mogelijkheid een hogere werkelijkheid waar te nemen. Religieuze schilderijen en beelden zijn zo oud als de beschaving en gingen vooraf aan geschreven taal en mogelijk zelfs aan de landbouw.

Nabijheid tot God is een constante, niet alleen in de menselijke geschiedenis, maar in de menselijke natuur. Als we verbonden zijn met onze ziel, is die verbinding permanent, zelfs als onze aandacht soms minder is. We denken dat God verandert, omdat onze eigen aandacht afneemt en toeneemt. De boodschappen blijven komen en God toont steeds een ander gezicht. Soms gaat het hele idee van het goddelijke verloren als wereldlijke machten het stuur overnemen

en de auto in hun eentje proberen te besturen. Maar de kracht van de spiritualiteit geeft zich nooit helemaal gewonnen. God staat voor onze behoefte onszelf te kennen en naarmate ons bewustzijn daarvan groeit, ontwikkelt God zich ook. Deze ontwikkeling houdt nooit op. Op dit moment wordt ergens op de wereld iemand wakker met een boodschap in zijn oren die vreemd aandoet, alsof hij afkomstig is uit een andere werkelijkheid. Er moeten elke nacht wel zulke waarnemingen worden gedaan, en de mensen die opstaan om te vertellen wat ze hebben gehoord, vormen een wonderlijk zootje gekken, kunstenaars, koplopers, rebellen en heiligen.

Ik heb altijd bij dat wonderlijke zootje willen horen, en op de volgende bladzijden ga ik me inbeelden dat ik een van hen ben. Willen we niet allemaal, op een zeker moment, een worden met de buitenbeentjes? Hun verhalen raken ons hart en verheffen onze ziel. De lessen die zij leerden voerden het menselijk ras over onbekende paden. Het is niet slecht om de gebaande paden van het dagelijks leven eens te verlaten en de onbekende paden eens te volgen.

Deepak Chopra

JOB

‘Ik ben de Heer uw God’

‘Waar eindigt de wereld?’ vroeg de vader.

Zijn zoon, Job, was niet op die vraag voorbereid. Het was lente. Buiten hun tent voerde de eerste warme voorjaarsbries het plezierige geluid van vogels en speelse lammetjes aan. Zijn vrienden traptten op het veld tegen een leren bal.

‘Ik stelde je een vraag.’

Job trok aan de riemen van zijn sandalen en staarde naar de met een kleed bedekte aarden vloer. ‘De wereld eindigt bij de stadsmuren, die de demonen buitensluiten.’

Dit leek redelijk voor een jongen van tien. Hij was al op zeer jonge leeftijd gewaarschuwd voor demonen, en hun namen, zoals Moloch en Astaroth, waren in zijn hoofd blijven hangen. Hun klauwen en hoektanden fascineerden en beangstigden hem. Als de winterkou de herders weer teruggedreef binnen de stadsmuren, voelde Job zich opgesloten, maar het was hem verboden om te gaan waar hij net zo gemakkelijk door een demon kon worden besmet als door een mug worden gestoken.

Zijn vader schudde zijn hoofd. ‘Probeer het nog eens. Waar eindigt de wereld?’

Jobs vader was een grote man en torende boven hem uit. Zijn gezicht stond dreigend en dat paste niet bij een wever, die als een vrouw zo gemakkelijk met zijn kinderen omging. Deze keer wist Job echter zonder erover te hoeven nadenken dat die blik gevaarlijk was.

‘De wereld eindigt waar Judea grenst aan het land van oorlog,’ antwoordde hij. Dit moest het goede antwoord zijn. Hun groene

dal, dat Uz genoemd werd, liep over in de bruine, verschroeide woestijn, als gemorste melk die blijft stromen tot het zand hem opneemt. Het verschil was dat het land van oorlog bloed opzooog.

Maar de vader was nog niet tevreden. ‘Voor de laatste keer, jongen. Waar eindigt de wereld?’

Nu wist de jongen van angst niets meer te zeggen. Hij keek naar de grond. Opeens werd hij hard tegen de zijkant van zijn hoofd geslagen, zo hard dat hij op de grond viel, waar hij stil bleef liggen. Toen hij geen sterretjes meer zag, staarde Job omhoog naar zijn vader die over hem heen gebogen stond en naar hem keek alsof hij een gewonde geit op maden controleerde.

‘De wereld eindigt hier,’ gromde zijn vader. Hij hield zijn gespierde arm voor Jobs gezicht. ‘Vergeet mijn vuist nooit.’

Waarom deed hij zo? Hij zou heus niet gaan huilen. De klap was niet verdiend. Er kwam een trots in hem op die voor kleine kinderen niet ongewoon is. Hij was beledigd en beledigingen verdienen minachting, geen tranen. Maar de vuist van zijn vader bleef gebald en Job wilde geen tweede stomp riskeren. Hij beet op zijn lip en vertrok geen spier tot zijn vader, die zijn punt gemaakt had, zijn rug rechte en zonder een woord de tent uit liep.

Hij had iets laten vallen. Een stukje stof, fijne witte wol met een paars streepje erin. Job zag het pas toen zijn moeder binnenkwam. Ze wreef in haar handen, die nat waren van de wastobbe. Er was geen tijd om haar te vertellen wat er was gebeurd. Er was nergens tijd voor, want ze vertrok onmiddellijk haar gezicht en slaakte een gil. Ze raapte het stukje stof op en drukte het tegen haar wang.

Job was verbijsterd. Zijn moeder was een waardige vrouw, het soort dat zich liever terugtrok dan dat ze gezien werd als ze een baby de borst gaf. Job had haar nooit anders gezien dan geheel gekleed. Opeens rukte ze aan haar zwarte hemd en scheurde het haast van haar borst. Het duurde even voor hij in haar verstikte gemjammer een woord herkende.

‘Rebecca!’

Zijn zuster? Waarom zou zijn moeder haar naam uitroepen? Job was verward, tot hij opeens aan iets dacht, iets wat hem met afgrijzen vervulde. Zijn oudere zuster droeg een fijne, witte onderrok. Parse verf uit Tyre was duur, maar ze was verloofd en de

moeder van de bruidegom was op bezoek geweest. De beide families waren tevreden met het koppel en voor ze vertrok, had de moeder van de bruidegom Jobs moeder een bol paars garen gegeven. Dit was onmiddellijk in de zoom van Rebecca's witte onderrok geweven, zodat er, als ze liep, steeds een beetje paars te zien was bij haar enkels.

'Is ze dood?' fluisterde Job, bang om de vraag te stellen, maar nog banger om het niet te weten. Zijn zuster had die reep van haar rok gescheurd – of iemand anders had dat gedaan.

Zijn moeder trok hem tegen haar borst en drukte hem stevig tegen zich aan. Hij probeerde zich los te wurmen, toen hij de warme huid onder haar hemd voelde. Hij kon haast geen lucht krijgen, maar zij liet hem niet los. De jongen hapte naar adem.

'Job!'

Zijn vaders stem klonk van buiten. Op hetzelfde moment maakte het geluid van vrouwen die naar de tent kwamen rennen het lichaam van zijn moeder slap. De rennende voeten kwamen binnen. Opeens was er een luid gemor, overal om de jongen heen.

Zijn vader schreeuwde weer en Job trok zich los. Terwijl hij naar buiten rende, keek hij over zijn schouder. In de duisternis van de tent werd zijn moeder omsloten door een tiental handen die haar vastgrepen, als een baby die door vroedvrouwen een verschrikkelijke geboorte in wordt gesleurd. Job wilde zijn moeder beschermen. Hij wilde terugrennen om haar uit die grijpende handen te bevrijden, maar zijn vader trok hem mee.

'Begrijp je het nu?' siste zijn vader.

Hoe kon hij het begrijpen? Toen hij de verwarring in zijn ogen zag, hurkte zijn vader neer.

'God gaf ons deze plaats en maakte hem mooi. Maar hij maakte de ogen van vreemdelingen niet blind. Ze zijn jaloers. Ze nemen mee wat mooi is en ze weten dat ze slecht zijn, dus ze verbergen zich in de nacht.'

Nu begon het tot hem door te dringen. Er waren wegen waarover vreemdelingen langs hun stad reisden. Soms kwamen ze een voor een, als kooplieden of als pelgrims naar Jeruzalem. Nee, de pelgrims mocht je geen vreemdelingen noemen, alleen de anderen. Maar als ze met velen kwamen, dan waren het legers. Het land van oorlog had hun deur bereikt.

‘Een veldslag?’ vroeg Job. Hij was niet bang. Over twee jaar moest hij klaarstaan bij de stadsmuren, als de vijanden uit Perzië of verder weg de mannen en oudere jongens zouden doden. Hij was al bewapend met een stok met ijzeren punt. Over twee jaar zou hij zo lang zijn als een speer.

‘Geen veldslag, mijn zoon. Een overval, door lafaards. Door mannen slechter dan beesten.’

Wat er ook gebeurd was, het deed zijn vaders knieën knikken en toen hij zijn jongen bij de schouder greep, trilde zijn hand. Hij verdroeg het niet dat Job zijn gezicht vol tranen zag. De jongen wist niet dat dat de reden was dat zijn vader overeind kwam en zonder een woord te zeggen wegrende. Hij vergat het alleen nooit meer. De dag waarop zijn vader hem tegen de grond had geslagen, was de dag waarop zijn zuster, Rebecca, was gestorven. Misschien was ze naar de bron gegaan met een lege kruik op haar hoofd om die te vullen. Misschien had ze gelachen en had ze het jammer gevonden toen ze zag dat er geen andere vrouwen of meisjes bij de bron stonden te praten en te roddelen. Hadden de grauwe winterkoninkjes die het water in en uit doken gezongen, of hadden ze het geweten?

Rebecca zal een minuut of zo hebben gehad om te beseffen waarom ze alleen was, ze zal de kruik op de grond hebben gegooid en hebben gehoord hoe hij brak. In twee of drie stappen, niet genoeg om weg te kunnen rennen, waren de overvallers bij haar geweest. Toen de mannen van Uz later buiten de muren waren gekomen, bij de bron, die omringd was door stenen om er een put van te maken, hadden ze bloedsporen gevonden. Het meisje had zich verzet en ze had een reep stof van haar onderrok gescheurd. Het was witte wol, geweven door haar vader, maar het had een briefje kunnen zijn, geschreven in inkt.

Vergeet mij. Ik ben onteerd. We zijn voor elkaar verloren. Vergeet mij, mijn dierbaren.

De kring van jammerende vrouwen week niet van zijn moeders zijde. Job en zijn vader sliepen die nacht buiten de tent. De hemel was donkerder dan de jongen hem ooit gezien had. Hij herinnerde

zich niet dat hij geslapen had, maar ontwaakte bij zonsopgang en zag een schimmige figuur uit de tent komen. Opeens kreeg hij een beeld van zijn moeder die wegsloop om zichzelf in de bron te verdrinken. Het was een ondiepe bron, maar als ze vastbesloten was en er met haar gezicht omlaag in ging liggen...

'Jongen, word wakker.'

Job opende zijn ogen en beseftte dat hij een nachtmerrie had gehad. Zijn vader zat op de grond naast hem en gaf zijn zoon een kom met gestremde melk waar granen door waren gemengd. Job nam hem met een knikje aan. Toen hij zich in een schapenvacht had gerold om te gaan slapen, had hij zeker geweten dat hij nooit meer een hap door zijn keel kon krijgen, maar nu was hij uitgehongerd. Hij lepelde het voedsel met zijn vingers naar binnen en keek wat zijn vader zou gaan doen. Een kind waar veel van wordt gehouden, geeft zijn ouders een tweede kans, maar Job voelde de buil op zijn hoofd waar hij de grond had geraakt nog steeds. Hij wachtte. Eerst zat zijn vader roerloos, alsof hij nog moest beslissen wat voor soort man hij vandaag zou zijn. Zijn stilte maakte Job nerveus, maar even later stond zijn vader op en liep naar de andere kant van de tent, waar zijn weefgetouw stond. Weldra klonk het vertrouwde klikkende geluid van zijn werk, een geluid dat Job altijd heel troostrijk had gevonden.

Toen hij klaar was met eten, liep de jongen naar het weefgetouw toe. In het voorjaar zaten alle wevers buiten te werken, als het weer goed was. Zijn vader was de eerste die aan het werk was. De zon was nog half achter de horizon verscholen. Job keek naar hem zonder een woord te zeggen. De overval zou een schaduw werpen over de rest van hun leven. Hij kende de gevolgen niet. Zouden ze een begrafenis houden, zonder lichaam? Zou een groep mannen speren op hun pakkieren vastmaken en proberen haar te redden? Lange tijd wierp zijn vader de spoel heen en weer en zei niets.

'God zegent zijn volk.'

Toen hij die zin uitsprak, schrok Job. Hij vroeg zich af of het verdriet zijn vaders hersenen had aangetast. De woorden werden herhaald, deze keer luider, alsof zijn vader wilde dat ze in de omringende tenten werden gehoord.

'God zegent zijn volk. Wij brengen ongeluk over onszelf. Niemand is zonder zonde.'

Zijn vader had het tegen niemand in het bijzonder, behalve misschien tegen de hemel. Nu keek hij naar Job, alsof hij hem nu pas zag.

‘Begrijp je?’ zei hij.

De jongen schudde zijn hoofd. Tot gisteren had hij zijn vader als perfect beschouwd. De jongen dacht nooit aan God, daar had hij geen behoefte aan. Zijn eigen vader voorzag in alles en wist alles. Maar wat hij nu zei, dat hij de misdaad tegen Rebecca had veroorzaakt? Vanuit zijn binnenste wilde Job schreeuwen: ‘Stop! Jij hebt haar niet vermoord!’ Maar hij deed het niet, want als hij het wel deed, sloeg zijn vader hem misschien weer, en hij wist niet hoe hard de klap deze keer zou aankomen. Er was nog een reden om niet te schreeuwen. Als zijn vader niet schuldig was aan deze wrede spelving van het lot, dan was er maar één andere schuldige.

Met doffe stem zei zijn vader: ‘Het geeft niet. Ik verwacht niet van je dat je het begrijpt, maar vergeet niet wat ik vanochtend tegen je heb gezegd.’ Hij richtte zijn aandacht weer op zijn weefgetouw en terwijl zijn handen snel over het strak gespannen garen bewogen, vond er een verandering plaats. Zijn lichaam ontspande zich, zijn gezicht kreeg weer de milde uitdrukking die het altijd had gehad. Algauw floot hij zachtjes bij zichzelf en je kon niet zien, tenzij je het wist, dat er iets ergs was gebeurd.

‘Mijn vader was tevreden. Weten jullie hoe dat mogelijk was? Zeg eens iets. Hoe kan een man tevreden werken op de dag nadat zijn dochter van hem is afgenomen?’

Job was nu geen jongen meer. Hij was nu zelf vader, met zonen en dochters. De mannen om hem heen zwegen. Er was een baby geboren en Job hield hem in zijn armen terwijl hij het verhaal van Rebecca’s verdwijning vertelde. Het was zijn gewoonte om dat te doen, elke keer als zijn vrouw een zoon baarde. De mannen waren bij elkaar gekomen voor het besnijdenisritueel, maar de priester wachtte met het mes tot Job klaar was met zijn verhaal.

De mannen die het eerder hadden gehoord, zouden Job hebben kunnen antwoorden, maar ze schepten er genoeg in hem de moraal van het verhaal te laten uitleggen.

‘Mijn vader was tevreden, omdat hij wist dat God de rechtvaardigen beloont en de slechte mensen straft. Mijn zuster was geen uit-

zondering. Ik bid dat ze het heeft overleefd, maar als dat niet zo is, ook dan is God rechtvaardig, altijd.'

De mannen in de donkere kamer, met de gesloten luiken, mompelden instemmend. 'God is rechtvaardig,' herhaalde er een. Er brandden kaarsen op de tafel waarop de zuigeling was gelegd. Hij schopte wild met zijn beentjes, maar huilde niet. Toen het mes van de priester hem raakte, maakte hij een raar geluidje van verrassing en ongemak. Het was meer het geluid van een klein dier, als van een herdershond waarvan de staart gecoupeerd werd, dan een menselijke kreet. Het geluid was het teken voor Jobs vrouw om naar binnen te rennen, de baby, wiens gezicht vuurrood was geworden, in doeken te wikkelen en hem mee te nemen om te baden en te verbinden.

De plechtige sfeer keerde terug toen ze de kamer uit waren. De priester hief als eerste zijn beker wijn, en de mannen juichten. Ze overlaadden de jonge vader met felicitaties. Maar niemand sloeg hem op zijn rug. Job was niet iemand met wie je familiair werd. Na de derde beker wisten de mannen, zonder dat er iets gezegd werd, dat ze moesten vertrekken. Als ze thuiskwamen, zouden hun vrouwen hen uitvragen. Waren de wandtapijten van zijde, de borden van goud? Hoe knap waren de serveersters? Zeg nou niet dat Job ze niet eerst eens goed bekeek. De rijken zijn een klasse apart.

Een gast was uitgeput. Hij was de hele nacht opgebleven bij een koe die moeilijk kalfde. Hij had zowel moeder als kind kunnen verliezen, maar God had gewild dat het kalf dood werd geboren. Dus de man was niet alleen uitgeput, maar ook boos, en hij kon toch al niet zo goed tegen drank.

'Je vader had het recht niet om je te slaan,' zei hij. 'Ik ken zoons die om minder zijn weggelopen, of erger.' De dronken man ging recht voor Job staan. De anderen keken toe, geschrokken en beschaamd.

Job keek hem vriendelijk aan. 'Wat zou een andere zoon hebben gedaan?'

'Dat moet je mij niet vragen. Maar hij zou het niet hebben gepikt. Als het mijn vader was geweest, had hij na afloop de messen verstopt.'

Zijn gezicht gloeide opeens van een plotselinge passie. Zonder

waarschuwing draaide hij zich om en greep het mes van de priester, dat op de tafel lag te wachten om te worden schoongemaakt en gezegend voor de volgende rite.

‘Stop je messen weg!’ schreeuwde de dronken man. ‘Want ik kom eraan!’

Net zo snel als hij gekomen was, verdween de passie weer. De dronkaard knipperde met zijn ogen en keek in verwarring om zich heen, alsof hij zijn woorden had gehoord, maar niet wist wie ze had geroepen.

‘Pardon,’ mompelde hij. Hij liet het mes vallen, dat op de stenen vloer kletterde, en rende naar buiten zonder iemand aan te kijken. Niemand zei iets. Ze wachtten op Jobs reactie. Niemand van hen bezat wat hij bezat, en de meesten hadden geld geleend uit zijn kisten, die altijd geopend waren.

‘Is hij de enige?’ fluisterde Job zacht.

De mannen om hem heen schuifelden ongemakkelijk met hun voeten bij deze onthutsende vraag, maar Job antwoordde zelf.

‘Jullie vragen het je allemaal af, en dat heb ik ook gedaan. Mijn zuster was verdwenen en mijn vader koos precies dat moment om mij te slaan. Ik was jong, maar ik wist wat een mes was.’ Job glimlachte, alsof hij een oude impuls die nog niet helemaal verdwenen was, weer beleefde. ‘Zelfs jonge jongens helpen bij het slachten van lammeren in de lente.’

‘Je vader was je vader. Hij kon doen wat hij wilde,’ zei zijn goede vriend Elifaz.

‘En dat was voor jou goed genoeg geweest, als je in mijn schoenen had gestaan?’ vroeg Job.

‘Ik heb in jouw schoenen gestaan. Als mijn vader boos was, sloeg hij erop los,’ antwoordde Elifaz. Vele hoofden knikten; er klonk een instemmend gemompel.

‘Was jouw vaders woede een daad van vriendschap?’ vroeg Job.

Elifaz aarzelde even en glimlachte toen. ‘Jij zit vandaag vol raadselen.’

‘Net als de wereld en net als God. Maar dit raadsel heb ik opgelost,’ zei Job. Hij wachtte niet op een reactie. ‘Wat weten we over onze Heer?’ (Job zou de naam van God nooit uitspreken. Dat was verboden.) ‘Hij heeft het ons zelf verteld. Hij is een jaloerse en

kwade God. Heeft Mozes die lessen niet ontvangen? We hebben de wetten, dus we weten wat ons te doen staat om God te behagen. Zelfs als Hij kwaad is, is Hij rechtvaardig.'

Job was op stoom gekomen en zou een preek hebben kunnen houden, maar opeens zweeg hij. Zijn blik was vaag, alsof hij in gedachten verzonken was of stemmen hoorde. Het was niet te zeggen welke van de twee.

Opeens ging hij verder. 'Wat is een vader voor een jongen? De vleesgeworden God. En zo hoort het ook. Het is de wet dat vaders heersen als God, en mijn vader wilde mij beschermen. Hoever kon zijn bescherming gaan? Niet verder dan zijn arm. Buiten het bereik van zijn vuist zou ik aan het eind van de wereld zijn. Ik zou aan dezelfde gevaren ten prooi zijn als die welke mijn zuster hadden weggerukt. De klap die mijn vader mij gaf, was zuivere liefde. Ik haatte hem in mijn hart tot God mij deze betekenis liet zien. Nu wilde ik alleen maar dat ik dezelfde liefde had kunnen teruggeven, de liefde die bereid is gehaat te worden en niet door haat kan worden tegengehouden.'

Sommige gasten mompelden iets na deze woorden; ze waren diep ontroerd. Maar niet allemaal. Een andere vriend, Bildad, was sceptisch. 'Wat wil je ons vertellen, dat God ons neerslaat uit liefde? Als dat zo is, wat doet hij dan als hij ons haat? Hij veroordeelt toch de zondaars en beloont de rechtvaardigen?'

Voor Job kon antwoorden, kwam weer een andere vriend, Zofar, tussenbeide. 'Dit was de les van een kind. Als je een jongen bent, eindigt de wereld bij de vuist van je vader. Nu weet je beter. Er bestaat geen wereld buiten het bereik van Gods toorn.'

Job keek naar zijn vrienden. Ze lachten alle drie. Om met de rijken bevriend te zijn, moest je subtiel kunnen zijn, en de eerste les is een verhullende glimlach. Het soort glimlach dat een moordenaar laat zien tot hij dichtbij genoeg is om toe te slaan.

'Wat denken jullie van mij, vrienden, dat ik het nooit moeilijk heb gehad?'

'Geld is als een veren bed, alleen zachter,' zei Bildad. Het was een van zijn favoriete uitspraken.

'Dit is een feestdag, laten we onze hoofden niet breken met een discussie over God,' viel Zofar in de rede.

Job knikte. ‘Zulke discussies hebben geen zin. Wat we van God weten, weten we. Mee eens?’

Hij boog zijn hoofd. Was hij aan het bidden of stelde hij zich bescheiden op? Voelde hij zich verslagen? De kamer was duister, het was moeilijk te zien. Ze waren blij dat ze weg konden. Elke gast die vertrok, drukte Jobs hand vriendschappelijk, maar hij keek geen enkele keer op. Waar hij ook aan dacht, de stem in zijn hoofd had even geen woorden meer.

Een boerenknecht hield, druipend van het zweet, twee zwart geworden gerstaren omhoog. Ze waren aangetast door een ziekte en het eerste wat Job vroeg, was hoever de kleverige schimmel zich had verspreid. De knecht haalde zijn schouders op.

‘Ga het aan mijn vrienden vragen,’ zei Job. ‘Hun gewassen staan dicht bij de mijne. Laat hun zien wat je mij hebt laten zien. Het is waarschijnlijk niets, maar vraag hun of ze zich zorgen maken.’

De knecht trok zich met een buiging terug. Om de een of andere reden bleef het beeld van de twee zwart geworden aren in Jobs hoofd hangen. Hij maakte zich geen zorgen om zichzelf. Hij bezat de rijkste velden in het dal en hij had altijd de oogst van een seizoen opgeslagen in zijn graanschuur. Zijn burenen waren minder gezegend; zij leefden van oogst naar oogst.

Een uur later was de knecht terug. Hij schudde zijn hoofd.

‘Het graan van uw vrienden is schoon,’ zei hij, maar hij zag er niet uit als iemand die goed nieuws bracht. Hij hield een volle zak tegen zijn buik gedrukt. Daaruit staken honderden gerstaren, allemaal zwart en verlept. Ze lagen aan Jobs voeten als verschroeiide rupsen. Hij fronste zijn voorhoofd.

‘Waarom bracht je me er net niet zoveel?’ vroeg hij.

‘Ik bracht u alles wat er was. Dit is zojuist gebeurd. Wat het ook is, het verspreidt zich snel.’ De knecht deed een stap achteruit, alsof het graan werkelijk een ziekte bij zich droeg.

Job was een milde man, net als zijn vader was geweest, maar hij keek de knecht scherp aan en gaf hem opdracht die nacht te waken over de gewassen. Hij moest de volgende ochtend vertellen hoe het ermee stond. Maar de plaag verspreidde zich angstaanjagend snel. Voor de avond viel was er al nieuws – een van Jobs grootste akkers

was veranderd in een veld vol zwarte stengels. Een soort onzichtbaar vuur had de gewassen gedood en toch stopte het, alsof het zo afgesproken was, precies waar Jobs land overging in dat van zijn burens. De mensen begonnen te mopperen. In hun hoofd liep er een dun lijntje tussen ongeluk hebben en vervloekt zijn. Toen de zon de volgende ochtend opkwam, had het onzichtbare vuur zich naar twee andere akkers verspreid, Jobs beste. De punten van de gerst waren al verschroeid. Het volgende veld, dat eigendom was van zijn vriend Elifaz, stond er onaangetast bij. De lijn van ongeluk hebben en vervloekt zijn was overschreden.

Job ging naar zijn vrouw, die juist door een bediende werd aangekleed. 'Draag geen sieraden en als je uitgaat, bedek dan je hoofd,' zei hij. Ze keek hem niet-begrijpend aan en stuurde het meisje weg.

Toen ze alleen waren, zei zijn vrouw: 'Waarom vraag je me dat? Verdenk je mij ergens van? Ik ben onschuldig.'

Een andere echtgenoot zou zich hebben afgevraagd waarom zo'n gedachte bij haar opkwam, maar hij vertrouwde haar. 'Lieverd, er is iets aan de hand op de akkers. God ziet alles. Als Hij boos is, dan moeten we Hem laten zien dat wij niet hovaardig zijn.' Hoogmoed was de gemakkelijkste zonde voor een rijk man; dat was Job niet vergeten. Hij had niet het gevoel dat hij gezondigd had, maar God kijkt in de diepste krochten van het hart. Omdat hij extra op zijn hoede was, had Job zelfs de huizen van zijn zoons met giften overladen, voor het geval zij slechte gedachten koesterden.

Later die dag wikkelde Job zichzelf in jute en verscheen aan de deur van Elifaz.

'Heb je het gehoord?' vroeg hij.

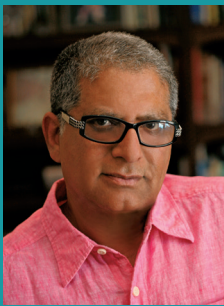
'Dat je gewassen zijn weggevaagd? Iedereen weet het.' Elifaz' gezicht stond grimmig en hij vroeg Job om binnen te komen. Vertoonde hij een lichte aarzelings? Job merkte het niet; hij had het advies van zijn vriend nodig. Hij had alles gedaan wat mogelijk was om God mild te stemmen. Hij had priesters ingehuurd om hun altaren aan te steken en een tiental van Jobs jonge dieren te offeren. Hij had zijn zonen en dochters opdracht gegeven om hun vaders voorbeeld te volgen en in jute gekleed te gaan; de vrouwen gingen naar de markt met een streep as op hun voorhoofd als teken van nederigheid.

Een vernieuwende kijk op God

God is geen vast gegeven: God verandert constant. Deepak Chopra onthult het portret van deze evoluerende God door belangrijke momenten uit het leven van tien profeten, heiligen, mystici en martelaren te vertellen. Chopra beschrijft aan de hand van hun verhalen de invloed die God op ons heeft en wil zo het antwoord vinden op de vraag: hoe kan God tot ons spreken? Hij brengt de beslissende momenten van deze verhalen tot leven en leert ons zo waardevolle, universele lessen over de ware aard van God. De tien verhalen verschillen enorm van elkaar, maar vertonen toch onmiskenbaar een patroon. Daardoor leidt God tot een diepgaand begrip van de aard en kracht van geloof, en van de geest in ons allemaal.

Met de verhalen van:

Job | Socrates | Paulus | Shankara | Rumi | Juliana van Norwich
Giordano Bruno | Anne Hutchinson | Baäl Sjem Tov | Rabindranath Tagore

Deepak Chopra heeft meer dan zestig boeken geschreven, die zijn vertaald in meer dan vijfentachtig talen. Ook in Nederland is hij de grootste auteur op het gebied van zingeving. Zijn boek *Spirituele oplossingen* werd door publiek en vakjury gekozen tot het Beste Spirituele Boek van 2012.

ISBN 978-90-215-5396-2

9 789021 553962

www.kosmosuitgevers.nl

NUR 726
www.servire.nl

Servire maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen